UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

9 päivänä kesäkuuta 2011 *

Asiassa C-401/09 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 24.9.2009,

Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE, kotipaikka Ateena (Kreikka), edustajanaan dikigoros N. Korogiannakis,

valittajana,

ja jossa vastapuolena on

Euroopan keskuspankki (EKP), asiamiehinään F. von Lindeiner ja G. Gruber, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit D. Šváby, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász (esittelevä tuomari) ja J. Malenovský,

julkisasiamies: P. Mengozzi,
kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 27.1.2011 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE (jäljempänä Evropaïki Dynamiki) vaatii muutoksenhaullaan unionin tuomioistuinta kumoamaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-279/06, Evropaïki Dynamiki vastaan EKP, 2.7.2009 antaman määräyksen (jäljempänä valituksenalainen määräys), jolla se hylkäsi valittajan kanteen sellaisten Euroopan keskuspankin (EKP) päätösten kumoamiseksi, joilla se jätti hyväksymättä valittajan tarjouksen, joka tehtiin neuvottelumenettelyssä IT-konsultointipalvelujen ja IT-kehityspalvelujen toimittamiseksi, ja ratkaisi tarjouskilpailun valittujen tarjoajien hyväksi.

Asian tausta

2 EKP julkaisi 19.7.2005 Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosassa (EUVL S 137) hankintailmoituksen, joka koski sellaisia neuvottelumenettelyjä IT-konsultointipalvelujen ja IT-kehityspalvelujen toimittamisesta, joissa soveltuvat ehdokkaat valitaan ennalta. Tämän neuvottelumenettelyn tarkoituksena oli valita kaksi yrittäjää toimittamaan palveluja EKP:lle puitesopimuksia tekemällä.

3 Evropaïki Dynamiki teki 29.8.2005 E2Bank-yhtymän, jossa toisena osapuolena oli Engineering Ingegneria Informatica SpA, lukuun hakemuksen. EKP:n hankintakomitea valitsi 23 hakemuksen joukosta 7 hakijaa, joista yksi oli tämä yhtymä.

4 EKP antoi 22.12.2005 tarjouspyyntöasiakirjat tiedoksi valituille hakijoille ja pyysi niitä esittämään tarjouksensa. Tarjouspyyntöasiakirja sisälsi tarjouspyynnön ja viisi liitettä, joihin kuului puitesopimusluonnos.

5 Tarjouspyynnön liitteessä 3 olevassa 2.4 kohdassa asetettiin tarjoajille velvollisuus hankkia työvoiman vuokrauksesta annetun Saksan lain (Arbeitnehmerüberlassungsgesetz, jäljempänä AÜG) mukainen lupa ja todettiin, että viimeksi mainittujen on mainittava, että ne sitoutuvat olemaan tilapäisen työvoiman vuokrausta koskevan luvan (Arbeitnehmerüberlassungsgenehmigung, jäljempänä edellytetty lupa) haltijoita sopimuksen allekirjoittamishetkellä.

6 EKP vastaanotti asetetussa määräajassa viisi tarjousta, joihin kuului E2Bank-yhtymän tarjous. Tämä tarjous, joka katsottiin täydelliseksi, sisälsi erityisesti kahden

E2Bank-yhtymän jäsenen ehdottoman sitoumuksen hankkia edellytetty lupa ennen sopimuksen allekirjoittamista. Todisteeksi tästä sitoumuksesta toimitettiin kopio toimivaltaisille Saksan viranomaisille 3. ja 6.2.2006 tehdyistä kahdesta lupahakemuksesta.

7 Arvioituaan tarjouksia EKP:n hankintakomitea päätti lähettää neuvottelukutsun kolmelle parhaaksi katsotulle tarjoajalle. E2Bank-yhtymä oli luokiteltu neljännelle sijalle.

8 Huhtikuussa 2006 käytyjen neuvottelujen johdosta mainittu hankintakomitea päätti jatkaa neuvotteluja vain kahden tarjoajan kanssa, koska kolmas tarjoaja, joka oli sijoittautunut Intiaan, ei ollut täyttänyt EKP:n vaatimusta edellytetyn luvan hankkimisesta. Kahden jäljelle jäävän tarjoajan kanssa käydyt neuvottelut päätettiin kesäkuussa 2006.

9 Evropaïki Dynamiki esitti 11.7.2006 päivätyssä kirjeessä epäilyjä kyseisen tarjousmenettelyn lainmukaisuudesta ja väitti muun muassa, että velvollisuus olla edellytetyn luvan haltija tarkoittaa sitä, että Saksan ulkopuolelle sijoittautuneita tarjoajia syrjitään.

10 Sen jälkeen kun Evropaïki Dynamikille ilmoitettiin 31.7.2006 päivätyllä kirjeellä kahden puitesopimuksen tekemisestä kahden valitun tarjoajan kanssa, se pyysi 1.8.2006 päivätyllä kirjeellä tarkempia tietoja tarjousten arvioinnista, pyysi EKP:tä harkitsemaan päätöstään uudelleen ja ilmoitti aikomuksestaan saattaa asia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen, mikäli sen muutoksenhaku hylätään. EKP:n hankintakomitea katsoi, että tämä kirje oli muodollinen muutoksenhaku, ja toimitti sen EKP:n muutoksenhakuja käsittelevälle elimelle, joka ilmoitti Evropaïki Dynamikille 18.8.2006 päivätyssä kirjeessä tämän muutoksenhaun hylkäämisestä.

Menettely ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja valituksenalainen määräys

11 Evropaïki Dynamiki nosti 9.10.2006 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kumoamiskanteen EKP:n päätöksistä, joilla EKP jätti hyväksymättä sen tarjouksen ja ratkaisi tarjouskilpailun muiden tarjoajien hyväksi. Evropaïki Dynamiki vetosi kanteensa tueksi kahdeksaan kanneperusteeseen.

12 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi EKP:n esittämän oikeudenkäyntiväitteen, jonka mukaan kantajalla ei ollut oikeussuojan tarvetta, minkä jälkeen se tarkasteli ensiksi kahdeksatta kanneperustetta, joka liittyi sen vaatimuksen, jonka mukaan tarjoajilla piti olla edellytetty lupa, laittomuuteen.

13 Evropaïki Dynamiki moitti tämän kanneperusteen ensimmäisessä osassa EKP:tä siitä, että se on esittänyt tämän vaatimuksen mielivaltaisesti ja suosinut Saksaan sijoittautuneita palveluntarjoajia.

14 Evropaïki Dynamiki esitti kahdeksannen kanneperusteensa toisessa osassa, että edellytetty lupa myönnetään AÜG:n mukaan ulkomaalaisille yrityksille vain silloin, jos niillä on siinä valtiossa, johon ne ovat sijoittautuneet, lupa työvoiman vuokraukseen. Kreikan säännösten mukaan tällainen lupa voidaan kuitenkin myöntää vain yrityksille, jotka harjoittavat pelkästään työvoiman vuokraamista. Sen oli siis mahdotonta saada tällainen lupa Kreikassa, eikä sillä näin ollen voinut olla edellytettyä lupaa.

15 Evropaïki Dynamiki väitti tämän kanneperusteen kolmannessa osassa, että vaatimus, jonka mukaan tarjoajilla on oltava edellytetty lupa, on vastoin unionin julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä ja loukkaa näin ollen EY 49 artiklassa määrättyä palvelujen tarjoamisen vapautta.

16 Evropaïki Dynamiki väitti mainitun kanneperusteen neljännessä osassa, että mainittu vaatimus on syrjivä ja loukkaa avoimuusperiaatetta.

17 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisessa määräyksessä aluksi, että EKP:llä on unionin toimielinten tavoin laaja harkintavalta huomioon otettavien seikkojen osalta sen päättäessä julkisesta hankinnasta ja että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen valvonnan on rajoituttava sen tarkastamiseen, ettei ole tapahtunut vakavaa ja ilmeistä virhettä.

18 Kahdeksannen kanneperusteen ensimmäisestä osasta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi ensiksi, ettei Evropaïki Dynamiki kiistä sen seikan lainmukaisuutta, että puitesopimus on Saksan lainsäädännön alainen, eikä kaikkien sopimussuhteesta EKP:n ja sen sopimuspuolen välillä syntyvien riitojen kuulumista ainoastaan Amtsgericht/Landgericht Frankfurt am Mainin (Frankfurt am Mainin alueellinen tuomioistuin) tuomiovaltaan. Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistutti, että puitesopimusta täytettäessä toimitettavat palvelut edellyttävät, että EKP:n käyttöön annetaan niiden suorittamiseksi työntekijöitä, mikä edellyttää, että EKP:n sopimuskumppanilla on edellytetty lupa. Se muistutti myös, ettei Bundesarbeitsgerichtin (liittotasavallan työtuomioistuin) oikeuskäytännön mukaan AÜG:ssä säädetyn vaatimuksen soveltamisalaa ole rajoitettu henkilöstövuokrausyrityksiin, vaan sitä sovelletaan myös informaatioteknologiayrityksiin, jotka vuokraavat henkilöstöään muille yhtiöille. Lopuksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi väitteestä, jonka mukaan asiantuntijan asettamisesta EKP:n käyttöön toukokuussa 2006 tehdyn sopimuksen yhteydessä ei vaadittu mitään lupaa, ettei EKP:n mahdollinen aikaisempi AÜG:n rikkominen vapauta sitä soveltamasta tätä lakia asianmukaisesti kyseisessä neuvottelumenettelyssä.

19 Näillä perusteilla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, ettei EKP ollut tehnyt minkäänlaista AÜG:n tulkinta- tai soveltamisvirhettä, kun se katsoi, että kyseisten palvelujen toimittamiseksi vaadittiin edellytetty lupa, ja ettei EKP ollut toiminut mielivaltaisesti eikä suosinut Saksaan sijoittautuneita tarjouksen tekijöitä, kun se

asetti tämän edellytyksen. Se katsoi näin ollen, että kahdeksannen kanneperusteen ensimmäinen osa oli selvästi oikeudellisesti perusteeton.

20 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi kahdeksannen kanneperusteen toisesta osasta, ettei sillä ole EY 230 artiklaan perustuvan kumoamiskanteen yhteydessä toimivaltaa tutkia kysymystä siitä, onko kahden kansallisen oikeusjärjestyksen välinen vuorovaikutus todella EY 49 artiklassa kielletty palvelujen tarjoamisen vapauden rajoitus. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistutti, että riitauttaakseen päätöksen, jolla evättiin edellytetty lupa, yhteensoveltuvuuden yhteisön oikeuden kanssa Evropaïki Dynamiki olisi voinut nostaa kansallisessa tuomioistuimessa kumoamiskanteen kyseisistä kansallisten viranomaisten päätöksistä. Näin ollen se katsoi, että kahdeksannen kanneperusteen toisen osan tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat.

21 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistutti ensin kanneperusteen kolmannesta osasta, ettei Evropaïki Dynamiki ollut vedonnut mihinkään oikeussääntöön, jonka perusteella EKP:llä olisi ollut käsiteltävässä asiassa mahdollisuus välttää Saksan lainsäädännön alueellinen soveltaminen, ja että toimielinten on varmistettava, että julkiseen hankintaan liittyvät asiakirjat eivät rohkaise mahdollisia tarjouksen tekijöitä rikkomaan niiden toimintaan sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä, ja totesi sitten, ettei EKP:tä voida moittia Saksan lainsäädännön soveltamisesta.

22 Tämän jälkeen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korosti, että kun Evropaïki Dynamiki väittää, ettei EKP:n olisi pitänyt vaatia edellytettyä lupaa, tämä yritys riitauttaa tosiasiassa AÜG:n yhteensoveltuvuuden EY 49 artiklan kanssa sekä palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon 16.12.1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/71/EY (EYVL 1997, L 18, s. 1) ja julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 31.3.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/18/EY (EUVL L 134, s. 114) kanssa. Sen valvomiseksi, onko kansallinen lainsäädäntö

yhteisön oikeuden mukainen, Evropaïki Dynamikin olisi pitänyt nostaa kanne kansallisessa tuomioistuimessa, joka olisi näin ollen voinut esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön.

23 Lopuksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, ettei Evropaïki Dynamiki voi pätevästi nojautua oikeuskäytäntöön, johon se vetoaa. Se muistutti tältä osin yhtäältä, että asiassa 31/87, Beentjes, 20.9.1988 annetussa tuomiossa (Kok., s. 4635) hankintaviranomainen oli ottanut huomioon lisäkriteerin, josta ei säädetty kansallisessa lainsäädännössä, ja toisaalta, että asiassa C-290/04, FKP Scorpio Konzertproduktionen, 3.10.2006 annettu tuomio (Kok., s. I-9461) koski ennakkoratkaisukysymyksiä, jotka liittyivät kansallisen lainsäädännön yhteensoveltuvuuteen yhteisön oikeuden kanssa. Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi kahdeksannen kanneperusteen kolmannen osan osittain selvästi perusteettomana ja osittain, koska sen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat.

24 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi mainitun kanneperusteen neljännestä osasta, että koska vaatimuksesta, jonka mukaan tarjouksen tekijöiden on oltava edellytetyn luvan haltijoita, säädettiin selvästi useissa neuvottelumenettelyyn liittyvissä asiakirjoissa ja koska Evropaïki Dynamikillä ei ollut mitään vaikeuksia tulkita riidanalaista vaatimusta, asiassa C-421/01, Traunfellner, 16.10.2003 annettu tuomio (Kok., s. I-11941), joka koskee avoimuusperiaatetta ja velvollisuutta mainita vähimmäisedellytykset tarjouspyyntöasiakirjassa, on merkityksetön sen käsiteltävänä olevan riitaasian ratkaisemisen kannalta.

25 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistutti asiassa C-470/99, Universale-Bau ym., 12.12.2002 annetusta tuomiosta (Kok., s. I-11617) ja yhdistetyissä asioissa C-226/04 ja C-228/04, La Cascina ym., 9.2.2006 annetusta tuomiosta (Kok., s. I-1347), että näistä tuomioista ensimmäisen mukaan julkisen hankintasopimuksen tekomenettelyn on noudatettava sen kaikissa vaiheissa, etenkin siinä, jossa valitaan ehdokkaita rajoitetussa menettelyssä, sekä mahdollisten tarjoajien yhdenvertaisuuden periaatetta että avoimuusperiaatetta. Se katsoi, että toinen näistä tuomioista koskee

ennakkoratkaisukysymyksiä, jotka koskevat kansallisen lainsäädännön yhteensoveltuvuutta yhteisön oikeuden kanssa, kun otetaan huomioon erityisesti syrjintäkiellon ja avoimuuden periaatteet.

26 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, ettei Evropaïki Dynamiki voi pätevästi väittää, ettei sillä ollut riittäviä tietoja riidanalaisesta edellytyksestä, joten se ei voinut tehokkaasti vedota avoimuusperiaatteen loukkaamiseen. Väitetystä syrjintäkiellon periaatteen loukkaamisesta se totesi, että mainittu vaatimus koski kaikkia tarjoajia. Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi kahdeksannen kanneperusteen neljännen osan osittain selvästi perusteettomana ja osittain, koska sen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat.

27 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi kahdeksannen kanneperusteen osittain selvästi perusteettomana ja osittain, koska sen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat.

28 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että kanneperusteiden 1–7 tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat.

29 Tässä yhteydessä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin esitti yhtäältä, ettei Evropaïki Dynamiki ollut osoittanut, että pakottava peruste, josta säädettiin kyseiseen neuvottelumenettelyyn liittyvissä asiakirjoissa ja jonka mukaan tarjoajilla piti olla edellytetty lupa, olisi laiton, ja toisaalta, että tämä yhtiö oli nimenomaisesti todennut kirjelmissään, ettei se voinut missään tapauksessa saada Saksassa vaadittua lupaa. Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan Evropaïki Dynamiki ei voisi hyötyä millään tavalla siitä seikasta, että yksi tai useampi sen kanneperusteista 1–7 osoittautuisi perustelluksi. Vaikka nimittäin sen tarjouksen hylkäämistä ja tarjouskilpailun ratkaisemista muiden tarjoajien hyväksi koskevat päätökset olisi pitänyt kumota mainittujen kanneperusteiden nojalla, on kuitenkin niin, että Evropaïki Dynamiki ei ole onnistunut osoittamaan EKP:n soveltaman epäämisperusteen laittomuutta, joten viimeksi mainittu voisi vain korvata riidanalaiset päätökset uudella päätöksellä, jolla hylätään Evropaïki Dynamikin tarjous tällä epäämisperusteella.

30 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistutti, ettei kantajalla ole perusteltua intressiä sellaisen päätöksen kumoamiseen, jonka osalta on jo varmaa, että se voidaan sen osalta vain vahvistaa uudelleen. Se totesi näin ollen, ettei Evropaïki Dynamikilla ollut kahdeksannen kanneperusteensa hylkäämisen johdosta enää perusteltua intressiä vedota muihin kanneperusteisiin, joilla vaadittiin päätösten, joilla hylättiin sen tarjous ja ratkaistiin tarjouskilpailu muiden tarjoajien hyväksi, kumoamista. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistutti myös, että kumoamisperusteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat kantajan oikeussuojan tarpeen puuttumisen vuoksi, vaikka se olisikin perusteltu, kun valituksenalaisen toimen kumoaminen mainitun kanneperusteen perusteella ei tyydyttäisi kantajaa.

31 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi kanteen osittain selvästi perusteettomana ja osittain, koska sen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuivat.

Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset

32 Valituksessaan Evropaïki Dynamiki, joka toimii E2Bank-yhtymän lukuun, vaatii, että unionin tuomioistuin

– kumoaa valituksenalaisen määräyksen

– kumoaa toimet, joilla EKP jätti E2Bank-yhtymän menettelyn ulkopuolelle ja ratkaisi tarjouskilpailun toisen tarjoajan hyväksi, ja

– velvoittaa EKP:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut ensimmäisessä oikeusasteessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut mukaan luettuina.

33 EKP vaatii, että unionin tuomioistuin

– hylkää valituksen ja

– velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valituksen tutkittavaksi ottaminen

34 EKP katsoo, että valituksen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat, koska se on tehty E2Bank-yhtymän nimissä ja lukuun ilman tätä varten annettua valtakirjaa. Se katsoo, että Evropaïki Dynamiki oli nostanut kumoamiskanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tämän yhtymän nimissä ja lukuun ja että se oli liittänyt siihen Engineering Ingegneria Informatica SpA:n, mainittuun yhtymään kuuluvan yhtiön, edustajan allekirjoittaman valtakirjan mutta että valtakirjan soveltamisala rajoittui ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireille pantuun menettelyyn, eikä siinä annettu sen haltijalle valtuutusta valittaa unionin tuomioistuimeen.

35 Evropaïki Dynamiki väittää, ettei valtakirjaa rajoiteta sen viimeisessä kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käytävään menettelyyn vaan että se kattaa kaikkien mahdollisten oikeussuojakeinojen käytön.

36 Tältä osin on todettava, että mainitun valtakirjan ensimmäisen kohdan nojalla Evropaïki Dynamikilla on toimivalta ryhtyä kaikkiin tarpeellisiin oikeudellisiin toimiin E2Bank-yhtymän lukuun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

37 Saman valtakirjan toisessa kohdassa täsmennetään kuitenkin, että se pysyy, sikäli kuin se on tarpeellista, voimassa kaikkien oikeudellisten toimien saattamiseksi loppuun soveltuvien säännösten mukaisesti.

38 Näin ollen kyseisen valtakirjan on katsottava kattavan myös nyt käsiteltävän unionin tuomioistuimelle tehdyn valituksen.

39 Näin ollen valitus otetaan tutkittavaksi.

Asiakysymys

40 Evropaïki Dynamiki vetoaa valituksensa tueksi neljään valitusperusteeseen.

Ensimmäinen valitusperuste, joka liittyy ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan rikkomiseen

41 Tässä valitusperusteessaan Evropaïki Dynamiki väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin rikkoi työjärjestyksensä 114 artiklaa, kun se otti tutkittavaksi EKP:n oikeudenkäyntiväitteen, vaikkei sitä ollut esitetty erillisellä asiakirjalla.

42 EKP pitää valitusperustetta perusteettomana, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklassa edellytetään oikeudenkäyntiväitteen esittämistä erillisellä asiakirjalla ainoastaan siinä tapauksessa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelta pyydetään kyseisen seikan osalta ratkaisua erillään pääasian tutkimisesta.

43 Tästä on aluksi todettava, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklassa lainkaan edellytetä, että kaikki oikeudenkäyntiväitteet esitetään erillisellä asiakirjalla.

44 Päinvastoin tällaisen väitteen esittäminen erillisellä asiakirjalla on välttämätöntä ainoastaan, jos oikeudenkäyntiväitteen esittäjä haluaa tuomioistuimen ottavan kantaa kanteen tutkittavaksi ottamiseen käsittelemättä itse pääasiaa.

45 Näin ollen oikeudenkäyntiväite voidaan esittää vastineessa ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi tutkia sen, kun se lausuu kanteesta.

46 Näillä perusteilla ensimmäinen valitusperuste on hylättävä.

Toinen valitusperuste, joka liittyy oikeussuojan tarpeeseen liittyvien säännösten huomiotta jättämiseen

47 Tässä valitusperusteessaan Evropaïki Dynamiki väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt tarkastella seitsemää ensimmäistä kanneperustetta senkin jälkeen, kun se oli hylännyt kahdeksannen kanneperusteen, ja että se katsoi virheellisesti, ettei oikeussuojan tarvetta enää ollut. Evropaïki Dynamiki väittää, että oikeussuojan tarpeen käsitettä on tulkittava laajasti, kuten seuraa sekä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä että julkisia tavaranhankintoja ja rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin liittyvien muutoksenhakumenettelyjen soveltamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 21.12.1989 annetun neuvoston direktiivin 89/665/ETY (EYVL L 395, s. 33) säännöksistä.

48 EKP:n mukaan on todettava, että oikeussuojan tarve puuttuu, kun riidanalaisen päätöksen kumoaminen ei tyydyttäisi kantajaa. Sen mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi kahdeksannen kanneperusteen hylkäämisen jälkeen perustellusti Evropaïki Dynamikin sille esittämät seitsemän ensimmäistä kanneperustetta, koska vaikka ne olisivatkin olleet perusteltuja, hankintasopimusta ei olisi voitu tehdä E2Bank-yhtymän kanssa, koska viimeksi mainitulla ei ollut edellytettyä lupaa eikä se voinut missään tapauksessa saada sitä.

49 Tältä osin on todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi perustellusti unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön viitaten, että yhtäältä kantajalla ei ollut perusteltua intressiä sellaisen päätöksen kumoamiseen, jonka osalta on varmaa, että se voidaan sen osalta vain vahvistaa uudelleen (ks. vastaavasti asia 432/85, Souna v. komissio, tuomio 20.5.1987, Kok., s. 2229, 20 kohta), ja että toisaalta kumoamisperuste on jätettävä tutkimatta oikeussuojan tarpeen puuttumisen vuoksi, vaikka se olisikin perusteltu, kun valituksenalaisen toimen kumoaminen sen perusteella ei tyydyttäisi kantajaa (ks. vastaavasti asia 37/72, Marcato v. komissio, tuomio 15.3.1973, Kok., s. 361, 2–8 kohta).

50 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta ei voida moittia siitä, että se katsoi Evropaïki Dynamikin kahdeksannen kanneperusteen hylkäämisen jälkeen, ettei ole enää syytä lausua seitsemästä muusta kanneperusteesta, jotka eivät olisi mahdollistaneet sitä, että viimeksi mainittu voittaisi asiansa.

51 Evropaïki Dynamikin väitteestä, jonka mukaan sillä olisi joka tapauksessa säilynyt oikeussuojan tarve seitsemän ensimmäisen kanneperusteensa osalta, koska sillä olisi ollut mahdollisuus saada edellytetty lupa Saksaan sijoittautuneen sivuliikkeen välityksellä, on todettava, ettei Evropaïki Dynamiki vedonnut tällaiseen mahdollisuuteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Jos sillä olisi oikeus esittää ensi kertaa vasta unionin tuomioistuimessa väite, johon se ei ole ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vedonnut, sillä olisi oikeus laajentaa unionin tuomioistuimessa, jonka toimivalta muutoksenhakuasioissa on rajoitettu, käsiteltävänä olevaa asiaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käsiteltyyn asiaan nähden. Unionin tuomioistuin on kuitenkin valitusasioissa toimivaltainen tutkimaan ainoastaan oikeudellisen

ratkaisun, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt sille esitetyistä perusteista ja perusteluista (ks. yhdistetyt asiat C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P, Suède ym. v. API ja komissio, Kok., s. I-8533, 126 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tämä väite on näin ollen jätettävä tutkimatta.

52 Näin ollen toinen valitusperuste on hylättävä.

Kolmas valitusperuste, jonka mukaan edellytetty lupa ei ole pakollinen

53 Tässä valitusperusteessa Evropaïki Dynamiki väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi virheellisesti, että tarjouksen tekijöillä oli välttämättä oltava edellytetty lupa. Se lisää, ettei käsiteltävässä asiassa vaadita Saksan lainsäädännön mukaan tällaista lupaa ja että se on tehnyt muita sopimuksia EKP:n kanssa olematta luvan haltija. Se väittää myös, että EKP:n lupavaatimus on vastoin julkisia hankintoja koskevaa unionin oikeutta sekä EY 49 artiklaa.

54 EKP väittää, ettei tarjoajien velvollisuus olla edellytetyn luvan haltijoita ole sen asettama vaan että luvan hallinta on Saksan lainsäädännöstä johtuva ehdoton edellytys.

55 Tältä osin on muistutettava, että valituksessa on ilmoitettava täsmällisesti sekä se, miltä kaikilta osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisun kumoamista

vaaditaan, että ne oikeudelliset perusteet ja perustelut, joihin erityisesti halutaan vedota tämän vaatimuksen tueksi (ks. mm. asia C-425/07 P, AEPI v. komissio, tuomio 23.4.2009, Kok., s. I-3205, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tätä edellytystä ei täytä valitusperuste, jossa vain toistetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa jo esitetyt perusteet, ilman että valitukseen edes sisältyisi perusteluja, joiden tarkoituksena olisi erityisesti osoittaa valituksenalaiseen tuomioon sisältyvä virhe. Tällaisella valitusperusteella pyritään tosiasiassa ainoastaan siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esitetty kanneperuste tutkitaan uudelleen, mikä ei kuulu unionin tuomioistuimen toimivaltaan (ks. mm. asia C-131/03 P, Reynolds Tobacco ym. v. komissio, tuomio 12.9.2006, Kok., s. I-7795, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

56 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on, kuten valituksenalaisen määräyksen 52–94 kohdasta ja tämän tuomion 12–27 kohdasta ilmenee, analysoinut tarkasti sen vaatimuksen väitettyä lainvastaisuutta, että tarjouksentekijöillä on oltava edellytetty lupa.

57 On kuitenkin todettava, ettei Evropaïki Dynamikin nyt käsiteltävän valitusperusteen yhteydessä esittämä arvostelu koske tarkasti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen valituksenalaisessa määräyksessä esittämiä perusteita sille esitetyn kahdeksannen kanneperusteen hylkäämiselle. Tässä valitusperusteessa, jossa toistetaan – kuten myös julkisasiamies esitti ratkaisuehdotuksensa 57 kohdassa – pääosin mainittu kahdeksas kanneperuste, Evropaïki Dynamiki toistaa olennaisilta osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa EKP:n päätöksestä, sellaisena kuin se käy ilmi riidanalaiseen hankintaan liittyvistä asiakirjoista, esittämänsä kritiikin tarjouksen tekijöille käsiteltävässä asiassa asetetusta velvollisuudesta olla edellytetyn luvan haltijoita.

58 Näin ollen kolmas valitusperuste on jätettävä tutkimatta.

Neljäs valitusperuste, joka liittyy perusteluvelvollisuuden noudattamatta jättämiseen

59 Tässä valitusperusteessa Evropaïki Dynamiki väittää, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ole soveltanut merkityksellisiä säännöksiä, jotka olisivat johtaneet riidanalaisen päätöksen kumoamiseen, ja ettei EKP ole missään tapauksessa esittänyt päteviä peusteita tai riittäviä tietoja päätöksensä tueksi. Kun Evropaïki Dynamiki viittaa tämän valitusperusteen otsikossa EY 253 artiklaan, julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 18.6.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/50/ETY (EYVL L 209, s. 1) 12 artiklan 1 kohtaan, Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 25.6.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 (EYVL L 248, s. 1) 100 artiklan 2 kohtaan ja Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 soveltamissäännöistä 23.12.2002 annetun komission asetuksen (EY, Euratom) N:o 2342/2002 (EYVL L 357, s. 1) 149 artiklan 2 kohtaan, se näyttää vetoavan myös näiden unionin oikeuden säännösten huomiotta jättämiseen valituksenalaisessa määräyksessä.

60 EKP väittää, että tämän valitusperusteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat, ja toissijaisesti, että se ei ole perusteltu.

61 Ensiksi on todettava unionin oikeuden säännöksistä, joihin Evropaïki Dynamiki vetoaa tässä valitusperusteessa, että viimeksi mainittu tyytyy mainitsemaan ne, mutta ei osoita niiden sovellettavuutta käsiteltävään asiaan eikä esitä, millä tavoin valituksenalaisessa määräyksessä rikotaan näitä säännöksiä. Oikeuskäytännöstä ilmenee, että pelkkä valitusperusteen abstrakti mainitseminen, kun sen tueksi ei esitetä täsmällisempiä tietoja, ei riitä valituksen perusteluvelvollisuuden täyttämiseksi (ks.

vastaavasti asia C-107/07 P, Weber v. komissio, määräys 29.11.2007, 24 ja 25 kohta ja asia C-290/08 P, Correia de Matos v. komissio, määräys 10.2.2009, Kok., s. I-18, 18 ja 19 kohta).

62 Toiseksi Evropaïki Dynamikin muista väitteistä, joiden mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole vastannut sen väitteeseen siitä, ettei pelkkä tarjousten arviointiin liittyvien muistiinpanojen esittäminen riitä perustelemaan EKP:n päätöstä ratkaista tarjouskilpailu muiden tarjoajien hyväksi, on muistutettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin rajoitti arviointinsa kanneperusteeseen, joka liittyy vaatimuksen, jonka mukaan tarjoajilla on oltava edellytetty lupa, lainvastaisuuteen. Hylättyään tämän kanneperusteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi perustellusti, kuten tämän tuomion 50 kohdasta ilmenee, että seitsemän muun kanneperusteen, etenkin viidennen ja kuudennen kanneperusteen, jotka liittyvät yhtäältä avoimuuden ja hyvän hallintotavan periaatteiden loukkaamiseen sekä perusteluvelvollisuuden rikkomiseen ja toisaalta arviointivirheisiin kantajan tarjouksen tarkastelussa, tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuivat, eikä tutkinut sisällöllisesti viimeksi mainitun väitteitä.

63 Näin ollen neljäs valitusperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

64 Koska yhtäkään niistä valitusperusteista, joihin Evropaïki Dynamiki on vedonnut, ei ole hyväksytty, valitus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

65 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan, jota sovelletaan saman työjärjestyksen 118 artiklan nojalla valitusmenettelyyn, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska EKP on vaatinut, että Evropaïki Dynamiki velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja jälkimmäinen on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset